

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра прикладной лингвистики**

Аннотация к дипломной работе

**ОСОБЕННОСТИ ИСКУССТВЕННЫХ ЯЗЫКОВ В
ПРОИЗВЕДЕНИЯХ ДЖ. Р. Р. ТОЛКИЕНА (СРАВНИТЕЛЬНАЯ
ХАРАКТЕРИСТИКА В КОНТЕКСТЕ РУССКОГО, АНГЛИЙСКОГО И
КИТАЙСКОГО ЯЗЫКОВ)**

Матюк Надежда Андреевна

Руководитель Баркович Александр Аркадьевич

2015

РЕФЕРАТ

Дипломная работа включает в себя 69 страниц, 3 рисунка, 50 источников.

Ключевые слова: ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ДИСКУРС, ИСКУССТВЕННЫЙ ЯЗЫК, МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЯЗЫК, ТЕОРИЯ ПЕРЕВОДА, ИМЯ СОБСТВЕННОЕ, АПРИОРНЫЙ ЯЗЫК, АПОСТЕРИОРНЫЙ ЯЗЫК, КЛАССИФИКАЦИЯ ИСКУССТВЕННЫХ ЯЗЫКОВ, ТРАНСЛИТЕРАЦИЯ, ТРАНСКРИБИРОВАНИЕ, КАЛЬКИРОВАНИЕ.

Объект исследования: функционирование искусственных языков в художественном дискурсе.

Предмет исследования: лингвистические особенности функционирования искусственных языков.

Цель исследования: выявить особенности искусственных языков в произведениях Дж. Р. Р. Толкиена.

Методы исследования: обобщения, теоретического анализа, сопоставительный, описания, интерпретации текста, объяснительных описаний, реконструкции, дескриптивный метод.

Значимость представленного исследования состоит, в первую очередь, в изучении взаимодействия трех языковых систем в художественном дискурсе, осложнённом инокодовыми включениями. Во-вторых, в исследовании присутствует прикладной аспект – в работе изучена соответствующая переводческая практика. В-третьих, искусственные языки рассматриваются в дискурсивном аспекте, то есть, в том числе, с учётом творчества, речевой деятельности и личности автора.

Во введении дипломной работы обоснована актуальность темы в рамках художественного дискурса.

В первой главе рассматривается классификация искусственных языков, дается краткая характеристика самых известных из них. Так же приводится анализ нескольких искусственных языков, использованных в литературе.

Во второй главе проведен обзор искусственного языка «кхуздул», использованного в произведениях Дж. Толкиена. Также во второй главе дается краткая характеристика роли искусственных языков в произведениях Толкиена.

В третьей главе рассматривается проблематика перевода имен собственных, использованных в произведениях Толкиена на русский и китайский языки.

В заключении приводятся результаты дипломной работы и рассматриваются области применения и лингвистическая значимость искусственных языков.

ABSTRACT

The thesis includes 69 pages, 3 drawings and 50 sources.

Keywords: LITERATURE DISCOURSE, ARTIFICIAL LANGUAGE, WORLD LANGUAGE, THEORY OF TRANSLATION, PROPER NOUN, PRIORI LANGUAGE, POSTERIORI LANGUAGE, CLASSIFICATION OF ARTIFICIAL LANGUAGES, TRANSLITERATION, TRANSCRIPTION, TRACING.

Object of research: the functioning of the artificial languages in the literature discourse.

Subject of research: the linguistic features of the functioning of the artificial languages.

Research objective: to reveal the main features of the artificial languages in the works by J. R.R. Tolkien.

Methods of research: generalizations, theoretical analysis, comparative descriptions, text interpretation, explanatory descriptions, reconstruction, descriptive method.

Significance of the research first of all consists of the study of the interaction of three different language systems in the literature discourse complicated by inclusions in artificial languages. Secondly, there is an applied aspect – the relevant practice of translation is studied in the research. The third thing is that artificial languages are viewed in the discursive aspect taking into account creativity, speech and personality of the author.

Relevance of a subject on prospects in linguistic aspect is proved in **introduction** of the thesis.

In **Chapter 1** we review the classification of genres of artificial languages, the short characteristics of the most popular of them is given. Also we offer the analysis of a few artificial languages used in literature.

In **Chapter 2** we review the artificial language named «khuzdul» that was used in the works of J. R. R. Tolkien. Also in Chapter 2 we give a short review on the role of artificial languages in the works by J. R. R. Tolkien.

In **Chapter 3** we review the translation issues of the proper nouns in the works by J. R. R. Tolkien (in the context of translation into Russian and Chinese).

Results of research, the application area and the linguistic significance of the artificial languages are given in the **conclusion**.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца ўключае ў сябе 69 старонак, 3 малюнка, 50 крыніц.

Ключавыя словы: МАСТАЦКІ ДЫСКУРС, ШТУЧНАЯ МОВА, МІЖНАРОДНАЯ МОВА, ТЭОРЫЯ ПЕРАКЛАДУ, ІМЯ ЎЛАСНАЕ, АПРЫЁРНАЯ МОВА, АПАСТЭРЫЁРНАЯ МОВА, КЛАСІФІКАЦЫЯ ШТУЧНЫХ МОЎ, ТРАНСЛІТЭРАЦЫЯ, ТРАНСКРЫБАВАННЕ, КАЛЬКАВАННЕ.

Аб'ект даследавання: функцыянаванне штучных моў у мастацкім дыскурсе.

Прадмет даследавання: лінгвістычныя асаблівасці функцыянавання штучных моў.

Мэта даследавання: выявіць асаблівасці штучных моў у творах Дж. Р. Р. Толкіена.

Метады даследавання: абагульнення, тэарэтычны аналіз, супастаўленне, апісанне, інтэрпрэтацыя тэксту, інтэрпрэтацыя тлумачальных апісанняў, рэканструкцыя, дэскрыптыўны метады.

Значнасць прадстаўленага даследавання складаецца, у першую чаргу, у вывучэнні ўзаемаадносін трох моўных сістэм у мастацкім дыскурсе, ускладненай інакадавымі ўключэннямі. Па-другое, у даследаванні прысутнічае прыкладной аспект – у працы вывучана адпаведная перакладчыцкая практыка. Па-трэцяе, штучныя мовы разглядаюцца ў дыскурсіўным аспекце, гэта значыць, з улікам творчасці, маўленчай дзейнасці і асобы аўтара.

Ва ўвядзенні дыпломнай працы абгрунтавана актуальнасць тэмы ў рамках мастацкага дыскурсу.

У **першай главе** разглядаецца класіфікацыя штучных моў, даецца кароткая характарыстыка самых вядомых з іх. Гэтак жа прыводзіцца аналіз некалькіх штучных моў, выкарыстаных у літаратуры.

У **другой главе** праведзены агляд штучнай мовы «кхуздул», выкарыстанага ў творах Дж. Толкіена. Таксама ў другой главе даецца кароткая характарыстыка ролі штучных моў у творах Толкіена.

У **трэцяй главе** разглядаецца праблематыка перакладу імёнаў уласных, выкарыстаных у творах Толкіена на рускую і кітайскую мовы.

У **заклучэнні** прыводзяцца вынікі дыпломнай працы і разглядаюцца вобласці прымянення і лінгвістычная значнасць штучных моў.